

SİNCAR VE KOBANİ'YE YAPILAN SALDIRILAR SONUCUNDA YAŞANAN GÖÇLER VE TÜRKİYE'NİN İNSANİ YARDIMLARI

Firuze Yağmur GÖKLER

Firuze Yağmur Gökler, Ekim 2013 yılından bu yana ORSAM'da araştırma asistanı olarak görevine devam etmektedir. Irak ve Iraklı Türkmenler konularında çalışmaktadır. Lisans eğitimini Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde 2010 yılında tamamlayan Gökler, yüksek lisans eğitimini aynı üniversitenin Uluslararası İlişkiler ve Kamu Politikası bölümünde "Birleşmiş Milletlerin Suriye Konusundaki Önerisinin Rusya ve Çin Tarafından Veto Edilmesi" başlıklı bitirme projesi ile 2013 yılında tamamlamıştır. ORSAM web sitesinde ve Birleşmiş Milletler Türk Derneği Dergisinde yazıları yayımlanmıştır.

Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) Irak'ta çoğunlukla Yezidilerin yaşadığı Sincar'a ve Suriyeli Kürtlerin yaşadığı Kobani'ye 2014 yılının Ağustos ve Eylül aylarında saldırılar düzenlemiş ve bu kentlerde yaşayan binlerce kişi can güvenliklerini sağlamak için evlerini ve yurtlarını terk etmek zorunda kalmıştır. Binlerce Yezidi ve Suriyeli Kürt bu süreçte Türkiye'ye sığınmıştır. Türkiye, insani krizlerde uyguladığı açık kapı politikasını bu süreçte de devam ettirmiş ve bunun yanı sıra İŞİD saldırılarının başladığı ilk günden itibaren Sincar'a ve Kobani'ye Türkiye'den insani yardımlar yapılmıştır. Bu değerlendirmede İŞİD'in Sincar'a ve Kobani'ye yapmış olduğu saldırılar ve bu saldırılar sonrası Yezidilerin ve Suriyeli Kürtlerin kitlesel göçleri ele alınmaktadır. Değerlendirmede, yaşanan bu insani kriz sonrası Türkiye'nin hem iki bölgeye hem de Türkiye'ye sığınan sığınmacılara yönelik yaptığı insani yardımlar ortaya konmakta ve bu yardımlar göz önünde bulundurularak, dikkate alınması düşünülen diğer hususlarla ilgili önerilere yer verilmektedir.

2014 yılında IŞİD hem Irak'ta hem de Suriye'de birçok şehirde saldırılar düzenlemiştir. Bu şehirlerden ikisi Irak'taki Sincar kenti ile Suriye'deki Kobani kentidir. IŞİD Sincar'a saldırdığında ve şehri ele geçirdiğinde bölgede bulunan insanların hayatı derinden etkilenmiştir. IŞİD yüzlerce Yezidiyi öldürmüş, Yezidi kadınları da cariyeye olarak esir almıştır. IŞİD'den kaçabilen Yezidiler ise Sincar yakınındaki dağlara yanlarına neredeyse hiçbir şey almadan sığınmışlardır. Burada günlerce açlık ve susuzlukla mücadele etmişlerdir. Güvenlik koridoru sayesinde dağda mahsur kalmaktan kurtulan Yezidiler bu zor şartlar altında bölgeyi terk etmeye çalışmışlardır. Bütün bu zorlukların sonucunda şanslı olanlar Türkiye'ye ya da Irak'ta nispeten daha güvenli

bölgelere gitmiş, buralarda ya yakınlarının yanına ya da çadırlara yerleşmişlerdir. Suriyeli Kürtler de Yezidiler gibi IŞİD saldırıları yüzünden evlerini, şehirlerini terk etmek zorunda kalmış, can güvenlikleri için bir kısmı Kuzey Irak'a bir kısmı da Türkiye'ye sığınmıştır.

IŞİD'in Sincar'a Saldırısı ve Yezidi Göçü

IŞİD, Musul'u işgaliyle beraber Irak ordusundan kalan çok sayıda ağır silah ve zırhlı aracı ele geçirmiş ve gerek ateş kapasitesi gerekse hareket kabiliyeti artmıştır. Bu silahların desteğini arkasına alan IŞİD, Peşmergelerle iki gün süren çatışmaların ardından 3 Ağustos 2014 tarihinde Musul'un 60 kilometre kuzeybatısında bulunan Sincar ilçesini ele geçirmiştir. Yaşanan bu çatışmalar ve IŞİD

tehdidinden dolayı bölgede yaşayan Yezidiler, bölgeye Telafer'den kaçıp sığınmacı olarak gelen Türkmenler, Peşmerge güçleri ve diğer gruplar Sincar'ı terk etmek zorunda kalmış ve bölgeyi terk edenlerin sayısı yaklaşık 200,000 kişiyi geçmiştir.¹

Sincar'da patlak veren çatışmalardan hemen sonra Yezidiler ilk olarak Suriye sınırına doğru yönelmiş fakat buradaki yollara erişim sağlayamadıkları için kadın ve çocukların çoğunluğu oluşturduğu yaklaşık 1,000 Yezidi Sincar bölgesi yakınlarındaki dağlara sığınmıştır. Dağlarda mahsur kalan Yezidileri bölgeden güvenli bir şekilde tahliye etmek için 9 Ağustos 2014 tarihinde Peşmerge ve YPG güçlerinin koruması altında güvenli çıkış koridoru oluşturulmuştur. Yezidiler, 2 gün süren bir yürüyüşün ardından kendilerini taşımak için tahsis edilen kamyonlara, kamyonetlere, minibüs ve taksilere binerek ilk olarak Suriye'nin Rimelan bölgesine getirilmiş ve buradaki karşılama merkezinde Yezidilerin acil ihtiyaçları giderilmiştir.

Rimelan'da ihtiyaçları karşılanan Yezidiler PYD'nin kurmuş olduğu Nevroz Kampına götürülmüşlerdir. Yezidi aileler bu kampta kısa bir süre dinlendikten sonra Irak'ta Duhok ve Zaho'ya geçmişlerdir.²

Uluslararası Göç Örgütü'nün verilerine göre Süleymaniye'de bulunan yerlerinden edilmiş ailelerin yüzde 55'ini Yezidiler oluşturmaktadır. Süleymaniye'ye göç eden Yezidilerin bir kısmı okullarda, bir kısmı ise terk edilmiş binalarda kalmaktadır. Göç eden Yezidiler bölgede güvenlik sağlandığı takdirde Sincar'a dönmek istemektedirler.³ Erbil'de bulunan yerlerinden edilmiş Iraklıların yüzde 2'sini Yezidiler oluşturmaktadır. Uluslararası Göç Örgütünün Duhok iliyle ilgili hazırladığı rapora göre Duhok'a göç eden ailelerin yüzde 67'si Sincar'dan kaçan Yezidilerdir. Duhok'a gelen Yezidiler daha çok Sümevil ve Zaho bölgelerine yerleşmiştir. Duhok'a kaçan Yezidilerin bir kısmı terk edilmiş binalarda, bir kısmı inşa halinde olan binalarda bir kısmı ise okullarda barınmaktadır.⁴ Duhok ve Zaho'da

IŞİD tehdidinden dolayı bölgede yaşayan Yezidiler, bölgeye Telafer'den kaçıp sığınmacı olarak gelen Türkmenler, Peşmerge güçleri ve diğer gruplar Sincar'ı terk etmek zorunda kalmış ve bölgeyi terk edenlerin sayısı yaklaşık 200,000 kişiyi geçmiştir.

yaklaşık 100,000'in üzerinde Yezidinin olduğu, Suriye'ye göç eden Yezidiler'in sayısının ise 30-40,000 olduğu tahmin edilmektedir.⁵

İŞİD tehdidi yüzünden Sincar'dan kaçan Yezidilerin bir kısmı ise Türkiye'ye göç etmiştir. Yaklaşık 80 Yezidi Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Güven köyüne sığınmıştır. Türkiye'ye göç eden Yezidilerin bir kısmı da Şırnak ve Mardin'deki Yezidi köylerine yerleşmişlerdir. 24 Ağustos 2014 günü 500 Yezidi Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Şenoba beldesine gelmiş ve buradaki okullara yerleştirilmiştir. 400 Yezidi 26 Ağustos 2014 tarihinde Ortasu Köyünden Türkiye'ye giriş

yapmış, buradan araçlarla alınarak Silopi, Şırnak, Beşiriye, Midyat ve Cizre'ye gönderilmişlerdir. Mardin'e sığınan Yezidi sayısı 3 Eylül 2014 tarihinde 6,000'ni bulmuştur. Batman'a geldikleri ilk günlerde misafirhanelerde ve halk evlerinde kalan 2,000 Yezidi Batman'ın Beşiri ilçesindeki Uğurca köyünde kurulan çadır kente yerleştirilmişlerdir. 350 kişiden oluşan 60 Yezidi aile Cizre'ye, 3,000 Yezidi de Şanlıurfa'da bir kampa sığınmıştır. Diyarbakır'a ise 178 kişiden oluşan 29 aile göç etmiştir.

7 Eylül 2014 tarihinde ise çoğunluğunu kadın, çocuk ve bebeklerin oluşturduğu 1,300 Yezidi Şırnak'ın Uludere ilçesi

üzerinden Türkiye'ye gelmiştir. Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş Suruç ilçesinde yapmış olduğu açıklamasında Türkiye sınırları içerisinde 30,000 Yezidinin ağırlandığını dile getirmiştir.

İŞİD'in Kobani'ye Saldırısı ve Suriyeli Kürtlerin Göçü

Kobani YPG güçleri tarafından 19 Temmuz 2012 tarihinde ele geçirilmiş ve bu tarihten itibaren YPG'nin kontrolünde olmuştur. İŞİD'in Eylül ayında bölgeye yoğunlaştırdığı saldırılardan önce de Ağustos 2014 tarihinden itibaren Kobani, İŞİD saldırılarına maruz kalmıştır.

İŞİD'in Kobani'yi kuşatmaya yönelik yapmış olduğu operasyonlar 17 Eylül 2014 tarihinde Fırat nehri üzerindeki köprüyü ele geçirmesi ile başlamıştır. İŞİD militanları 18 Eylül'de ağır silahlarla bölgede karşı saldırıya geçmiş, aynı gün 21 Kürt köyünü ele geçirmiş ve böylece Kobani'yi çevrelemiştir. Bu saldırıdan hemen sonra

39 Kürt köyü de İŞİD kontrolüne girmiştir.

Kobani'nin çevresinde İŞİD'in başlatmış olduğu bu saldırılar ve yaşanan insani krizden dolayı bölgeden kaçan çok sayıda Suriyeli Kürt Türkiye'ye sığınmıştır. İlk etapta yaklaşık 5,000 Suriyeli Kürt Şanlıurfa'nın Suruç ilçesine bağlı Dikmetaş köyünden Türkiye'ye giriş yapmıştır. Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş 20 Eylül 2014 tarihinde yapmış olduğu basın açıklamasında; Türkiye'ye 8 ayrı giriş noktasından 45,000 Suriyeli Kürdün giriş yaptığını, bu kişilerin tamamının kontrollü bir şekilde ülke içine alındığını dile getirmiştir. Kurtulmuş ayrıca, Türkiye'ye gelen Suriyeli Kürtlerin bir kısmının kendi akrabalarının yanında ikamet ettiğini bir kısmına da bölgedeki okullarda, devlet tesislerinde ve çadırlarda barınma olanaklarının sağlandığını ifade etmiştir.⁶

21 Eylül 2014'te İŞİD militanları Kobani'ye 15 km'ye kadar yaklaşmış ve 64 köyü ele geçirmiştir. Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş;

İŞİD'in Eylül ayında bölgeye yoğunlaştırdığı saldırılardan önce de Ağustos 2014 tarihinden itibaren Kobani, İŞİD saldırılarına maruz kalmıştır.

Kobani'de olayların başladığı günden 22 Eylül tarihine kadar Türkiye'ye giriş yapan Suriyeli Kürtlerin sayısının 130,000'ni aştığını söylemiştir. IŞİD milisleri 24 Eylül'de Kobani şehrinin güneyine 8 km uzaklığa kadar gelmiştir. Bu ilerleme sayesinde hem şehrin güneyinde hem de şehrin kuzeyindeki birçok köyü ele geçirmiştir. 25 Eylül tarihinde IŞİD güçleri şehre 2 km'ye kadar yaklaşmış ve böylece Kobani'nin yüzde 75'i IŞİD'in kontrolü altına girmiştir. ABD ve koalisyon güçleri IŞİD'in bölgede artan etkinliğini kırmak ve ilerlemesini durdurmak için 27 Eylül 2014 tarihinden itibaren Kobani ve çevresindeki IŞİD hedeflerine hava saldırıları düzenlemeye başlamıştır.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK) verilerine göre çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu 1,600 Suriyeli Kürt, Irak Kürt Bölgesel Yönetimindeki Gawilan Mülteci kampına sığınmıştır. Bazı Suriyeli Kürt aileler Suriye'nin kuzeydoğu bölgesine, Kamışlı yakınlarına göç etmişlerdir. Yaklaşık 1,750 kişi Haseki bölgesindeki kasabalarda bulunan akrabalarına ya da tanıdıklarının yanına sığınmışlardır.⁷ 7 Kasım 2014 tarihi itibariyle ise Türkiye'ye 192,043 Suriyeli Kürt sığınmıştır.

Türkiye'nin Yezidilere Yaptığı İnsani Yardımlar

IŞİD'in saldırılarından sonra Sincar dağında bir süre mahsur

kalan, yaşadıkları yerleri terk eden ve büyük sıkıntılarla karşı karşıya kalan Yezidilere Türkiye yardım elini uzatmakta gecikmemiştir. IŞİD milislerinin Sincar'ı ele geçirmesinden sonra çok sayıda Yezidi Sincar dağına sığınmıştır. Yanlarında çok az erzak ve su olan Yezidiler mahsur kaldıkları dağda açlık ve susuzlukla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bunun üzerine Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) acil olarak Sincar dağındaki Yezidiler için büyük bir yardım paketi hazırlamış ve bu yardım paketini Irak helikopterleriyle dağda mahsur kalanlara havadan atmıştır.

IŞİD tehdidi nedeniyle Mardin'in Midyat ilçesine gelen Yezidi ailelerin, ilk önce sağlık kontrolleri yapılmış ve kayıt işlemleri de yapıldıktan sonra buradaki Geçici Konaklama Tesisindeki çadırlara yerleştirilmişlerdir. Ailelere mini buzdolabı, yastık, yorgan, mutfak malzemeleri ve vantilatör verilmiştir. Yezidilere ilk başta üç öğün sıcak yemek verilmiş, daha sonra çadır kentte bulunan marketten alışveriş

yapabilmeleri ve kendi yemeklerini pişirmeleri için kartlar dağıtılmıştır.⁸

CHP Genel Başkan Yardımcıları Veli Ağbaba ile Sezgin Tanrıkulu'nun bulunduğu CHP heyeti 18 Ağustos tarihinde Silopi'de bulunan Yezidilere yardım malzemesi götürmüş, Çankaya Belediyesi ise içerisinde kuru gıda malzemelerinin olduğu yardım tırını Şırnak'a sığınan Yezidilere göndermiştir.

Diyarbakır'da Sümerpark Ortak Yaşam Alanına yerleştirilen Yezidi ailelerin çocukları için atölyeler oluşturulmuş ve bu atölyelerde 7-13 yaş grubundaki 80 çocuğa drama, akıl oyunları, resim, Kürtçe ve müzik eğitimi verilmiştir. Silopi'de kalan Yezidi aileler için Siirt'teki 50 sivil toplum kuruluşu yardım organizasyonu düzenlemiş ve bu organizasyon kapsamında toplanan giyecek, gıda, battaniye ve acil ihtiyaç malzemesi Yezidilere gönderilmiştir. 21 Ağustos 2014 tarihinde İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı (İHH), Silopi'ye ve Batman'a sığınan Yezidilere battaniye, gıda ve giysi yardımında bulunmuştur.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK) verilerine göre çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu 1,600 Suriyeli Kürt, Irak Kürt Bölgesel Yönetimindeki Gawilan Mülteci kampına sığınmıştır. Yaklaşık 1,750 kişi ise Suriye'nin Haseki bölgesine yerleşmiştir.

Süryani Dernekler Federasyonu (SÜDEF) topladıkları yardımı Midyat'a sığınan 200 Yezidi'ye teslim etmiştir. AFAD Kuzey Irak'taki Zaho kentine sığınan Yezidiler için 16,000 kişilik otel çadırlardan oluşacak kamp kurulacağını açıklamıştır.

İŞİD'in Sincar'daki saldırılarından kaçıp Silopi'ye sığınan Yezidileri belediye yetkilileri çadırlara yerleştirmiş ve Kızılay ekibi Cumhuriyet Mahallesindeki çadır kentte bulunan yaklaşık 250 Yezidi aileye 1,200 kişilik gıda ve giyim yardımı yapmıştır. Türk Kızılayı ayrıca Silopi ilçe merkezine yerleşen Yezidilere de gıda yardımında bulunmuştur.

Kızılay, Şırnak'ta bulunan Yezidilere 10,000 yatak, içme suyu, bisküvi ve 10,000 battaniye göndermiş ve bu yardımlar AFAD koordinasyonunda dağıtılmıştır.

Kızıltepe İlçe Kaymakamlığı belediyenin halkevlerinde kalan Yezidi ailelere giysi, klima, halıfleks ve televizyon yardımında bulunmuştur. Mardin İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ile Kızıltepe İlçe Kaymakamlığı 25 Eylül'de 250 adet temizlik paketi ve hasta olan sığınmacılara da tekerlekli sandalye dağıtmıştır. Viranşehir Belediyesi Oğlakçı Mahallesinde 300 dönümlük araziye içinde elektriği, suyu ve tuvaletleri olan 50 çadır kurmuştur. Viranşehir

Belediyesinin kurmuş olduğu çadırlarda oluşturulan 3 sınıfta 5 eğitimci yaklaşık 150 öğrenciye psikolojik desteğin yanı sıra müzik, tiyatro gibi dersler vermektedir. Çocuklara ayrıca temel dersler de verilmektedir.

Türkiye'nin Suriyeli Kürtlere Yaptığı İnsani Yardımlar

IŞİD'in 19 Eylül 2014 tarihinde Kobani'de yoğunlaştırdığı saldırılar ve bölgede günlerce süren çatışmalar sonucu Kobani'de yaşayan çok sayıda Suriyeli Kürt Türkiye'ye sığınmıştır. Türkiye'ye girişlerin başladığı ilk günden itibaren ülkedeki birçok devlet kuruluşu, sivil toplum kuruluşu ve yerel yönetimler Türkiye'ye sığınan ve zor durumda olan Suriyeli Kürde yardım için çalışmalarına başlamıştır.

Kobani'de başlayan IŞİD saldırılarının ardından Türkiye'ye sığınan Suriyelilere yardımların daha hızlı ve sorunsuz bir şekilde yapılması için AFAD 26 Eylül 2014 tarihinde sınırın sıfır noktasında Suruç'un Yumurtalık bölgesinde bir kabul

merkezi kurmuştur. Geçici kabul merkezi 3 bölümden oluşmakta ve merkezdeki işleyiş 6 adımdan meydana gelmektedir. Merkezin bölümlerinden ilkinin TSK Hudut Birliği ile Kızılay, ikincisini Polis oluşturmaktadır. Merkezin son bölümünde de Göç İdaresinin yerleştirildiği AFAD Mobil Koordinasyon TIR'ı, Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri (UMKE) ve 112'nin hizmet verdiği Sahra Hastanesi bulunmaktadır. 6 adımlık AFAD'ın süreç yönetiminde ilk olarak TSK Hudut birliği sınırın sıfır noktasında Suriyelileri gözle sayım sonrası uluslararası prosedürlere göre silahtan arındırdıktan sonra tek tek içeri almaktadır. İçeri alınan Suriyelilere Kızılay su ve gıda dağıtımını yapmaktadır. 3. adımda polisler detaylı bir arama yapmaktadır. Detaylı arama işlemi bittikten sonra sığınmacılar sağlık taramasından geçirilmekte tedavi ihtiyacı olanlar sahra hastanesine veya ambulanslar ile hastaneye sevk edilmektedir. Göç İdaresi personeli Türkiye'ye giriş yapan Suriyeli misafirleri kayıt altına almakta ve son olarak kayıtları oluşturulan sığınmacılar servis

Türkiye'ye girişlerin başladığı ilk günden itibaren ülkedeki birçok devlet kuruluşu, sivil toplum kuruluşu ve yerel yönetimler Türkiye'ye sığınan ve zor durumda olan Yezidilere ve Suriyeli Kürde yardım için çalışmalarına başlamıştır.

araçları ile eğer Türkiye'de akrabaları varsa akrabalarına teslim edilmekte, aksi takdirde Dostluk Parkı ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (YİBO)'da AFAD'ın kurmuş olduğu 2 geçici toplanma merkezindeki odalara ve AFAD otel çadırlarına yerleştirilmektedirler.⁹ AFAD'ın kurduğu çadırlarda yaklaşık 6,022 Suriyeli misafir kalmaktadır.

AFAD 19 Eylül'den 26 Eylül'e kadar; 22,900 battaniye, 10,000 uyku Süngeri, 2,000 naylon branda, 4,000 mat, 7,000 hijyen kiti dağıtımını yapmış, 23,500 kişiye sıcak yemek, 37,092 paket yüksek enerjili bisküvi, 43,240 litre (0,5 Lt) su, 9,000 kişilik çorba dağıtmıştır. Her gün 50,000 Suriyeli Kürt sığınmacıya AFAD 3 öğün yemek vermektedir. Suruç ilçesindeki YİBO'da geçici barınma merkezinde kalan engelli Suriyeli Kürtlere AFAD tarafından temin edilen 75 tekerlekli sandalye dağıtılmıştır. Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürt ailelerin çocuklarına yönelik aşı kampanyası AFAD tarafından başlatılmış ve bu kampanya kapsamında 15 yaş

altındaki 18,000 çocuğa kızamık ve çocuk felci aşısı yapılmıştır.

Uluslararası Doktorlar Birliği Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürt ailelerin çocuklarını muayene etmiştir. Birliğin sorumlusu Eyüp Hazar, sığınmacıların yoğun olarak bulunduğu Suruç Yatılı Bölge Okulu'nda, ilçe merkezindeki sağlık tırında ve yakın köylerde hizmet verdiklerini söylemiş ve muayene edilen hastaların ilaçlarının da ücretsiz karşılandığını belirtmiştir. Hazar ayrıca bir doktorun günde ortalama 100 kişiyi sağlık taramasından geçirdiğini de dile getirmiştir.¹⁰

Türk Kızılayı Suruç bölgesinde günlük yaklaşık 20,000 Suriyeli Kürde yemek çıkarmakta ve yemeklerin yanı sıra sınır köylerine çocuk bezi, süt, mama gibi yardımlar dağıtmaktadır. Kızılay 30,000 kişiye kadar yemek çıkarabilme imkanlarının olduğunu, mülteci sayısının artması halinde yeni ekipmanlarla bu rakamın üstüne çıkabileceklerini bildirmiştir.

Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü

Osman Arıkan Nacar, Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürtlerden kimsenin mağdur olmaması için bölgeye 30 ambulans, 90 sağlık personeli ve 7 UMKE timini görevlendirdiklerini ve bölgede halen 12 ambulans, 4 UMKE ekibi ve 42 personelin aktif olarak çalıştığını dile getirmiştir. Nacar, "Mürşitpınar sınır kapısında 2 ambulans 1 UMKE ekibi, Yumurtalıkta 1 UMKE, 2 ambulans, 1 müdahale çadırı, Süleymanşah kampında da 1 ambulans ve UMKE ekibinin hazır bulunduğu, Suruç Devlet Hastanesi içinde hasta yoğunluğu oluşması riskine karşı 2 müdahale çadırı bulunduğunu" ifade etmiştir.¹¹ Suruç'ta 0-9 yaş arasındakilere çocuk felci, 9-15 yaş arasındaki çocuklara da kızamık aşılı rutin olarak Sağlık Bakanlığı personeli tarafından yapılmaktadır. Bu süreçte sınırdan yaklaşık 425 yaralı girişi olmuş ve 212 hasta taburcu edilmiştir.

10 Ekim 2014 tarihinde AFAD Kobani'de yardıma muhtaç kişilere 5,000 adet süt ve 1,5 lt'lik 1,000 şişe sudan oluşan insani yardım malzemesini göndermiştir. Kobani

bölgesine 46 insani yardım malzemesi yüklü araç gönderilmiştir. Kobani'de çatışmaların yoğunlaştığı 19 Eylül'den bu yana Kobani'den kaçarak ülkemize sığınan yaklaşık 180,000 Suriyeli Kürde AFAD koordinasyonunda gıda ve hijyen malzemesi dağıtılmış ve barınma imkanı sağlanmıştır. Bunlara ilaveten, 125 araç Şenyurt sınır noktasında, 54 araç Nusaybin sınır noktasından Kobani'nin de dahil olduğu Suriye'nin Kuzey bölgesine insani yardım malzemesi götürmüştür.

İHH, 19 Eylül 2014 tarihinde Suriyeli Kürtler Türkiye'ye girdiği ilk günden itibaren Suruç merkeze ve Suruç YİBO'ya konuşlanmış 2 Mobil aşevi, 1 Mobil Fırın ve 1 Mobil sağlık Tırıyla hizmet vermeye başlamıştır. İHH günde 10,000 kişiye sıcak yemek yardımı yapmakta, mobil fırınlarında günde 10,000 ekmeği çıkarmakta ve bunun dağıtımını yapmaktadır. İHH çıkardıkları sıcak yemeklerin 5,000'ini Suruç meydanında, 2,400'ünü Suruç Eski Buğday pazarında (Kobani Çadır Kentinde), 2,200'ünü Bulgur Fabrikası alanındaki

İŞİD'in Sincar ve Kobani'ye yaptığı saldırılar ve bu saldırılar sonrasında Sincar'ın düşmesi ve Kobani'nin kuşatılması sonucunda bölgede yaşayan halk bu kentleri terk etmiştir. Bu süreçte Türkiye'ye de göçler yaşanmış ve yaklaşık 30,000 Yezidi ile 192,043 Suriyeli Kürt Türkiye'ye sığınmıştır.

Rojava Çadır Kentinde ve 600'ünü Mustafa Doğan taziye evindeki Suriyeli Kürtlere dağıtmaktadır. Ayrıca Suruç merkez ve köyleri ile Urfa merkezdeki Suriyeli Kürtlere; çocuk bezi, çocuk maması, hijyen paketi, battaniye, sünger döşek vb aynı yardımları dağıtmaya da devam etmektedir. 19 Eylül'den 9 Ekim 2014 tarihine kadar olan sürede İHH'nın yapmış olduğu yardımların parasal değeri ise 2.046.364 TL'dir.

Şanlıurfa Halk Sağlığı Müdürü Osman Koyuncu sınır bölgesinde oluşturdukları 8 ekiple Suriyeli Kürtlere sağlık hizmeti verdiklerini söylemiştir. Koyuncu bölgede Suriyeli ailelerin çocuklarına yönelik aşılama çalışması yaptıklarını ve bu çalışma kapsamında 15 yaş altındaki 18,000 çocuğa kızamık ve

çocuk felci aşılarını yaptıklarını dile getirmiştir. Osman Koyuncu ayrıca Suriyeli Kürtlerin Suruç aile merkezinde 24 saat ücretsiz hizmet alabildiklerini de vurgulamıştır.

AFAD Suruç Genel Lojistik Depo Sorumlusu ve Yozgat İl Müdürü Halil İbrahim İbiş 21 Ekim tarihinde yapmış olduğu açıklamada; Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürtlerin bazılarının akraba bağlantıları olduğunu ve bu yüzden de Türkiye'ye gelen Suriyeli Kürtlerin Türkiye'deki köy ve mahallelerde akrabalarında kaldığını dile getirmiştir. AFAD ekibinin de köyleri ve mahalleleri gezerek bu kişilere ulaştığını ve ihtiyaç sahibi Suriyeli Kürtlere imza karşılığında yardım dağıtımını yaptıklarını söylemiştir. AFAD ekibi bu şekilde Suruç bölgesinde 90 köye

ulaşmış ve Suriyeli Kürtlere yardım dağıtmıştır. Çadırlarda kalan misafirlerin de ne gibi ihtiyaçları varsa AFAD ekibi 24 saat içinde karşılamaktadır. Halil İbrahim İbiş kurdukları çadır kentlerin yaklaşık 12,000 kişiye hitap ettiğini, 9,000'nin şuanda dolu olduğunu ve ihtiyaç duyulması halinde de yeni çadırlar kurulabileceğini dile getirmiştir.

Hatay Yardımlaşma Derneği (HAYAD), Kırıkhan ilçesindeki Gültepe Mahallesi'ne gelen 160 Suriyeli Kürde sağlık hizmeti vermiş ve bu kapsamda HAYAD Rehabilitasyon Merkezi doktorları, ilk etapta olumsuz hava şartları nedeniyle sağlık sorunları yaşayan çocukları muayene etmiştir. Sağlık kontrolünden geçirilen Suriyeli Kürt ailelere de ayrıca battaniye ve kışlık giyecek yardımı yapmıştır. Mardin Organize Sanayi Bölgesi'nden de, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesine gelen Suriyeli Kürtlere dağıtılmak üzere 160 ton gıda yardımı gönderilmiştir.

Kobani'den gelip Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürtlere Türkiye'de bulunan

birçok sivil toplum kuruluşu da yardımda bulunmuştur. Memur-Sen 7,100 battaniye ve 3,000 yataktan oluşan yardımı Suruç'a göndermiş ve ilerleyen günlerde 3,000 yatak taşıyan tırların da bölgeye gideceğini bildirmiştir. Gaziantep Şanlıurfa'lılar Kültür Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (Şanlıurfa) başlattığı gıda, battaniye, su, temizlik malzemeleri, çocuk ayakkabıları ve mamadan oluşan malzeme bağışını içeren yardım kampanyasının ilk bölümünü Suruç'a göndermiştir. Mardin-Suriye Yardımlaşma Platformu Mardin'e sığınan Suriyeli 1,000 aileye gıda yardımı dağıtmıştır. Diyanet Vakfı Suruç'a 10,000 battaniye göndermiş, Beşir Derneği Harran ilçesine sığınan Suriyeli Kürtlere gıda, giyim ve battaniye yardımında bulunmuştur.

Yerel yönetimler de bu süreçte Türkiye'ye gelen Suriyeli Kürtlerin yanında olmuş ve yardımlar göndermiştir. Suruç Kaymakamı Suruç ilçesindeki 11 Nisan Mahallesi yakınlarında bir alana Suriyeli Kürt sığınmacılar için 20,000 kişilik kampın kurulacağını ve 2 ay içinde de hizmete gireceğini

Türkiye çok sayıda ve çeşitte insani yardım malzemesini sığınmacılara göndermiştir.

dile getirmiştir.¹² Halfeti Kaymakamlığı ilçede yaşayan 400 Suriyeli Kürt aileye içinde mercimek, bulgur, şeker, yağ gibi gıda malzemelerinin bulunduğu yardım paketi dağıtmıştır. Şanlıurfa Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü UNICEF ile birlikte Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürtlere yönelik aile içi eğitim programı düzenlemiş, programda 11 meslek elemanı psiko-sosyal hizmeti vermiştir. Hilvan ve Siverek Belediyesi acil yaşamsal ihtiyaçların karşılanması için hazırlanan 4 kamyon gıda malzemesini Suruç'taki Eski Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna yerleştirilen Suriyeli Kürtlere göndermiştir. Şişli Belediye Başkanlığı Suriyeli Kürtlere temel gıda malzemelerinden oluşan üç kamyon yardım malzemesini Suruç belediyesine teslim etmiştir. Van Büyükşehir Belediyesi tam donanımlı sağlık tırını Suruç'ta sığınmacıların hizmetine sunmuş, 10 yaşam çadırında yaşlı ve hastalara ücretsiz sağlık ve ilaç yardımında bulunmaktadır. Çukurca Belediyesi ise 3 kamyon gıda ve çeşitli yardım malzemesi göndermiştir.

Karlıova Belediyesi 15,000 liralık gıda ve çocuk malzemesini Kobani'ye ulaştırmıştır. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Suruç'ta bir düğün salonunda kalan 2,000 kişinin günlük yemek dahil tüm ihtiyaçlarını karşılamış, Seyhan Belediyesi ise Suruç'a 1 tır yiyecek ve yardım malzemesi göndermiştir. 27 Eylül tarihinde Ceylanpınar Belediyesi Suruç'a yerleşen mültecilere 1 kamyon su, 1 kamyon battaniye, 1 kamyon çocuk bezi ve gıda maddesi yardımında bulunmuştur. Tuşba Belediye Meclisi üyelerince başlatılan kampanya kapsamında toplanan yardımlar da araçlarla Kobani'ye gönderilmiştir.

Genel Değerlendirme

IŞİD'in Sincar ve Kobani'ye yaptığı saldırılar ve bu saldırılar sonrasında Sincar'ın düşmesi ve Kobani'nin kuşatılması sonucunda bölgede yaşayan halk bu kentleri terk etmiştir. Bu süreçte Türkiye'ye de göçler yaşanmış ve yaklaşık 30,000 Yezidi ile 192,043 Suriyeli Kürt Türkiye'ye sığınmıştır. Olayların başladığı

ilk günden itibaren Türkiye hem iki bölgeye hem de Türkiye'ye sığınan Yezidi ve Suriyeli Kürtlere yardımlarını göndermiştir. Yapılan bu insani yardımlara ülkedeki birçok kurum, kuruluş, sivil toplum örgütü, belediye ve vatandaş katkıda bulunmuştur. Türkiye çok sayıda ve çeşitte insani yardım malzemesini sığınmacılara göndermiştir.

Yapılan bu insani yardımların dışında Yezidi ve Suriyeli Kürt sığınmacılar için dikkate alınması gereken birkaç husus daha bulunmaktadır. Yezidi ve Suriyeli Kürt sığınmacılar Türkiye'ye göç ettikleri dönem yaz mevsimiydi ve yardımlar bu mevsimin ihtiyaçlarına göre yapılmıştı. Soğuk hava ve yaklaşan kış mevsiminden dolayı sığınmacılara daha çok kışlık giyecek, battaniye ve ısıtıcı yardımı yapılmalıdır. Kurulacak olan çadırların kışlık çadır olması ve mevcut çadırların da kışlık çadırlarla değiştirilmesi gerekmektedir.

Yezidi ve Suriyeli Kürt sığınmacıların belirli bir kısmı Türkiye'de okullarda ya da

kamuya ait binalarda kalmaktadır. Buralarda kalan sığınmacılar için yeni kampların kurulması ya da mevcut kampların kapasitelerinin arttırılması gereklidir. Bununla birlikte daha hızlı müdahalede bulunmak ve bölgede bulunan hastanelerin yükünü hafifletmek için daha çok seyyar hastanelerin kamp yakınlarına kurulması elzemdir. Eğitim çağında olan sığınmacıların çocukları için çadır kentlerde seyyar okulların kurulması ve çocuklara kendi dillerinde eğitim verecek gönüllü öğretmenlerin de temini sağlanmalıdır.

Bölgede durumların düzelmesi ile birlikte evlerine, kentlerine geri dönmek isteyen sığınmacıların geri dönüşlerini daha da kolaylaştırmak için daha çok göç ettikleri ülkelerde daha güvenli bölgelerde çadır ya da konteynır kentlerin kurulmasına yardımcı olunmalı ve girişimlerde bulunulmalıdır. Her iki kentte de durumun düzelmesi durumunda Türkiye'de bulunan bu sığınmacıların yurtlarına dönmeleri teşvik edilmelidir.

Her iki kentte de durumun düzelmesi durumunda Türkiye'de bulunan bu sığınmacıların yurtlarına dönmeleri teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- 1 “İŞİD’den Kaçış – İnteraktif”, Al Jazeera Türk, 15 Eylül 2014, <http://www.aljazeera.com.tr/interaktif/isidden-kacis>
- 2 “Yezidilerin ölüm yürüyüşü” Anadolu Ajansı, 11 Ağustos 2014, <http://www.aa.com.tr/tr/haberler/371894--yezidilerin-olum-yuruyusu>
- 3 “Sulaymaniyah Governorate Profile- September 2014” International Organization for Migration Iraq Mission, 25 Eylül 2014, <http://iomiraq.net/reports/sulaymaniyah-governorate-profile-september-2014>
- 4 “Dahuk Governorate Profile - September 2014” International Organization for Migration Iraq Mission, 09 Eylül 2014, <http://iomiraq.net/reports/dahuk-governorate-profile-september-2014>
- 5 “Yezidiler için 16 bin kişilik kamp kurulacak” Anadolu Ajansı, 13 Ağustos 2014, <http://www.aa.com.tr/tr/turkiye/372721--yezidiler-icin-16-bin-kisilik-kamp-kurulacak>
- 6 “45 bin Suriyeli Kürt Türkiye topraklarına girdi” Anadolu Ajansı, 20 Eylül 2014, <http://www.aa.com.tr/tr/tag/392160--45-bin-suriyeli-kurt-turkiye-topraklarina-girdi>
- 7 “Growing number of Syrian refugees from Kobane seek safety in northern Iraq, eastern Syria” UNCHR The UN Refugee Agency, 10 Ekim 2014, <http://www.unhcr.org/5437ad67f95.html>
- 8 “Yezidiler Midyat’taki çadırkente yerleştiriliyor” Anadolu Ajansı, 16 Ağustos 2014, <http://www.aa.com.tr/tr/yasam/374438--yezidiler-midyattaki-cadirkente-yerlestiriliyor>
- 9 “Türkiye’nin ortak vicdanı, Suriyeli misafirleri kucaklıyor” AFAD Güncel Haberler, 26 Eylül 2014, <https://www.afad.gov.tr/TR/HaberDetay.aspx?IcerikID=3105&ID=5>
- 10 “Suruçlular Suriyeli Kürtlere kucak açtı” TRT Haber, 25 Eylül 2014, <http://www.trthaber.com/haber/turkiye/suruclular-suriyeli-kurtlere-kucak-acti-145660.html>
- 11 “Kürtlere sınırda ‘mobil ambulans’ hizmeti” TRT Haber, 02 Ekim 2014, <http://www.trthaber.com/haber/yasam/kurtlere-sinirda-mobil-ambulans-hizmeti-146496.html>
- 12 Rauf Maltaş, “Suriyeli Kürtler çadır kente kavuşuyor” Anadolu Ajansı, 17 Ekim 2014, <http://www.aa.com.tr/tr/yasam/405921--suriyeli-kurtler-cadir-kente-kavusuyor>

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelere doğrudan yansıtabilmeyi hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

©Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM’a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM’ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr